

A Szerzői Jogi Szakértő Testület szakvéleményei

Szerzői jogi védelem fennállása műholdas televízióprogramok térképe és frekvencia táblázat esetében

Ügyszám: SZJSZT 38/2006

A bíróság által feltett kérdés:

1. A felperes által készített saját vételi tapasztalatai eredményei alapján összeállított, így a teljes körű magyarországi vételi lehetőségeket bemutató, annak technikai paramétereit ismertető, részletes frekvencia táblázatok és az áttekintő térkép és táblázat összeválogatása, elrendezése és szerkesztése gyűjteményes műnek tekinthető-e és ezáltal, mint gyűjteményes mű szerzői jogvédelem alatt áll-e?

A felperes által feltett kérdések:

2. A felperes által – a szerződéses megbízást követően – 1999. novemberétől 2000. december hó 31-ig terjedő időszakban végzett szakirodalmi munkásság szerzői jogi védelemben részesül-e, és ha igen, milyen körben?
3. A felperes által a szerződéses megbízása alatt 2001. január 1-től 2003. közepéig terjedő időszakban végzett egyéni és eredeti jellegű, és e formában sehol fel nem lelhető szakirodalmi munkássága szerzői jogi védelemben részesül-e, és ha igen, milyen körben?
4. Megsértette-e az alperes a felperes szerzői jogait akkor, amikor a felperes megbízási szerződését és eseti megbízásait is 2003. évben megszüntetve, a felperes által a saját vételi eredményeire, műszaki tapasztalataira támaszkodóan a korábban készített táblázatokkal megegyező, attól el nem térő táblázatos összeállításokat készítetett, az alperes a saját szerkesztőségi munkatársával és jelentette meg az alperes által kiadott ... műholdas műsorújságban úgy, hogy a táblázatos összeállítások alapját képező adatok, adatsorok az alperes hivatkozásától eltérően üzleti célra szabadon sehol nem érhetőek el?

A bíróság határozatával elrendelte, hogy a Szerzői Jogi Szakértő Testület a szakvéleményét a felperes 2006. szeptember 29-én kelt beadványa, illetve ez alapján a felperes 2006. október 11-én kelt beadványa figyelembevételével készítse el.

Az alperes által feltett kérdések:

5. Tekintettel arra, hogy az alperesi kiadó munkatársai a perbeli időszakot megelőzően is, valamint a felperesi közreműködés befejezését követően is készítettek és megjelentettek a felpereséhez teljesen hasonló, csak azoktól némileg eltérő tartalmú táblázatotokat ugyanabban a műsorújságban, ily módon azok is gyűjteményes művek és ugyanígy szerzői jogi védelmet képeznek?

6. Amennyiben az alperesi táblázatok is védelmet élvező gyűjteményes művek, úgy valójában melyik fél sértette meg a másik fél szerzői jogait?
7. Tekinthetőek-e a felperesi táblázatok egyéni, eredeti jellegűnek, mivel a felperes azokat az internetről mások által is hozzáférhető közérdekű adatokból válogatta össze és az egész világos ismert táblázatos formába rendezte?

Az eljáró tanács szakértői véleménye:

Ad 1. Az eljáró tanács megvizsgálta a „... TV-Műsor Magazin” című kiadvány (a továbbiakban: „Magazin”) rendelkezésére bocsátott számaint és megállapította, hogy azok a Magyarországon fogható műholdak, illetve műholdas műsorok egyes adatait két különböző módon tartalmazzák.

Az „Áttekintő térkép ... műholdas tv-programokról” elnevezést viselő összeállítás (a továbbiakban: „Áttekintő térkép”) A3 lapméretű, a címének megfelelő adatokat tartalmazza a nyilvánossághoz közvetítő műhold szerinti csoportosításban. Az Áttekintő térkép az egyes műholdak adatait azok földrajzi elhelyezkedése szerinti sorrendjében tartalmazza. Az említett adatok kitérnek a műholdas adások vételéhez szükséges műholdvevő antenna, illetve azok megfelelő beállításához szükséges műszaki ismeretekre, továbbá a nyilvánossághoz közvetített műsorok alapvető műszaki jellemzőire, amelyeket összetett szinkóddal tesz áttekinthetővé. Az Áttekintő térkép eleinte néhány, majd – a Felperes 2006. május 11-én kelt beadványa 4. pontja szerint – valamennyi Magyarország területéről ténylegesen látható-, elérhető- és így vehető műhold, illetve műsor adatát tartalmazza. Áttekintő térkép a peres felek szerződéses viszonyát megelőzően, az alatt, illetve azt követően is megjelent a Magazinban.

A különböző megnevezésekkel ellátott *részletes frekvencia táblázatok* (a továbbiakban: „Frekvencia táblázatok”) közös jellemzője, hogy egyes kiválasztott műhold(ak) által nyilvánossághoz közvetített műsorok vételéhez szükséges részletes műszaki adatokat (műhold megnevezése, frekvencia, polaritás, képforma... stb.) tartalmazza. A peranyaghoz csatolt Frekvencia táblázatok több altípusa különböztethető meg, az alábbiak szerint:

- a) egy vagy több műhold által nyilvánossághoz közvetített valamennyi műsor részletes adatsora (pl. XVI. évfolyam 11. szám);
- b) több ország műhold útján nyilvánossághoz közvetített műsorok részletes adatsora (pl. XVII. évfolyam 1. szám).

Frekvencia táblázat a peres felek szerződéses viszonyát megelőzően, az alatt, illetve azt követően is megjelent a Magazinban.

A szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (a továbbiakban: „Sztj.”) 7. §-a szerint „szerzői jogi védelemben részesül a gyűjtemény, ha tartalmának összeválogatása, elrendezése vagy szerkesztése egyéni, eredeti jellegű (gyűjteményes mű). A védelem a gyűjteményes művet megilleti akkor is, ha annak részei, tartalmi elemei nem részesülnek, illetve nem részesülhetnek szerzői jogi védelemben.”

A fentiek alapján egyértelműen megállapítható, hogy a különböző összeállítások – gyűjteményes műként – akkor is szerzői jogi védelmet élvezhetnek, ha részei ugyan szerzői jogi védelemben nem részesülnek, de a gyűjtemény elemeinek összeválogatása, elrendezése kreatív szerkesztői munka eredménye. A gyűjteményes művekre vonatkozó védelem feltétele

– az Szjt. megfogalmazása szerint – azonos a szerzői művek esetében általában alkalmazandó egyéni, eredeti jelleg követelményével, a magyar jogalkotó ugyanis e két fogalommal azonosította az irányadó nemzetközi egyezmények „intellectual creations” fordulatát. (Berni Uniósi Egyezmény 2. Cikk (5) bekezdése; TRIPs Egyezmény 10 Cikk (2) bekezdése; WIPO Szerzői Jogi Szerződés 5. Cikk) Az Szjt. terminológiája összhangban van továbbá az Európai Közösség vonatkozó meghatározásával, amely szerint pl. a számítógépi program is akkor védendő, „ha eredeti abban az értelemben, hogy a szerző saját szellemi alkotása” (91/250/EGK irányelv 1. cikk 3. pont). Az adatbázis, mint olyan pedig akkor részesül szerzői jogi védelemben, ha tartalmának válogatása vagy elrendezése okán „a szerző saját szellemi alkotása.” (96/6/EK irányelv, 3. cikk 1. pont).

Az összeválogatás alkalmazott elve elsősorban akkor tekinthető egyéninek, eredetinek, ha a gyűjtemény valóban válogatás eredményeként született meg, vagyis egy műveket, adatokat tartalmazó nagyobb halmazból a szerkesztő valamilyen egyéni, eredeti szempont alapján válogatja össze gyűjteménye egyes elemeit. Ez alapján az összeválogatás nem rendelkezik egyéni, eredeti jelleggel, ha az valamennyi, bizonyos tulajdonsággal rendelkező elemet (művet, adatot) tartalmaz (például a valamennyi budapesti telefon előfizető adatai). Ugyancsak nem tekinthető összeválogatásnak a „gyűjtemény”, ha az csupán egy, vagy az összes elem számához képest elenyésző számú tételt tartalmaz.

Az elrendezés elsősorban akkor tekinthető egyéninek, eredetinek, ha az meghaladja a nyilvánvaló sorrendbe illeszthető tulajdonságok alapján (például kezdőbetű, súly, hossz) történő automatikus rendezést.

Az eljáró tanács a fentiek előrebocsátást követően megállapítja, hogy az Áttekintő térkép gyűjteményes műnek minősül az elemei sajátos szempont szerinti válogatása és az elrendezésében megmutatkozó egyéni, eredeti megoldások, így elsősorban az alkalmazott szinkódolási technikák miatt. Ebből következően az Áttekintő térkép szerzői jogi védelemben részesül, a gyűjteményes mű egészére vonatkozó szerzői jog jogosultja az Szjt. 7. § (2) bekezdése szerint a gyűjteményes mű szerkesztője, aki a gyűjteményes művet megalkotta. Az eljáró tanács hozzá kívánja tenni, hogy a szerkesztőt megillető jogosultságok kizárólag a gyűjteményes mű egészére vonatkoznak, ilyen védelem a szerkesztőt sem a gyűjteménybe felvett egyes elemek, sem az összeválogatás elve, sem pedig az elrendezés módja vonatkozásában külön-külön nem illeti meg.

Az eljáró tanács ugyancsak megállapítja, hogy a fenti a) és b) pont szerinti Frekvencia táblázatok csak akkor minősülhetnek gyűjteményes műnek, ha azok összeválogatása, illetve elrendezése egyéni és/vagy eredeti jelleget mutat. Az eljáró tanács megállapítja, hogy ilyen egyéni, eredeti jelleget mutatnak azok a Frekvencia táblázatok, amelyeket olyan kombinált szempontok szerint állítottak össze, mint a (1) szerkesztő által kiválasztott külföldi országokból sugárzott, továbbá (2) Magyarországon szabadon fogható műholdas műsorok (3) egyes műszaki adatai.

Ad 2. Az eljáró tanács megállapítja, hogy a kérdés által érintett időszakból (1999. november – 2000. december) az alperesi kiadvány egyetlen száma sem található meg a peres iratok között. Mivel a Szerzői Jogi Szakértő Testület szervezetéről és működéséről szóló 156/1999. (XI. 3.) Korm. rendelet 8. § (1) bekezdése szerint az eljáró tanács szakvéleményét a benyújtott iratok alapján alakítja ki, a tények megállapítására bizonyítást nem folytat, így a feltett kérdésre az eljáró tanács nem tud választ adni.

Az eljáró tanács hozzá kívánja tenni, hogy a gyűjteményes művek védelmére vonatkozó általános szabályokat az első kérdésben adott válaszában részletesen ismertette.

Ad 3. A Felperes kérdése által érintett időszak (2001. január 1.-2003. közepe) vonatkozásában az alperesi kiadványokban közölt és a peres iratokhoz csatolt Áttekintő térkép és Frekvencia táblázat védelméről az eljáró tanács az 1. kérdésre adott válaszában kimerítő feleletet adott.

Ad 4. Az eljáró tanács előjáróban megállapítja, hogy a peres iratokhoz csatolt szerződések és egyéb dokumentumok között olyan nem található, amely a peres felek közötti korábbi jogviszony megszüntetésére irányult volna, válaszában ezért a kérdés e tényre vonatkozó hivatkozását figyelmen kívül hagyta.

Tekintettel arra, hogy a Magazin peres iratokhoz csatolt példányai a peres felek közötti szerződéses időszakot megelőzően is tartalmaztak Áttekintő térképet, például a IX. évfolyam 44. számában¹, ezért az összeállítás elrendezésében megmutatkozó egyéniség, eredetiség kérdése legkésőbb e gyűjtemény szerkesztője vonatkozásában merülhet fel. A peres iratokhoz csatolt későbbi lapszámok ugyanis – bár a felvett adatok száma jelentősen növekedett – alapvetően a hivatkozott lapszámban megjelent összeállítás szerkezetét követik, esetükben tehát egyéniségről, eredetiségről e tekintetben nem beszélhetünk. Az eljáró tanács ezzel együtt rögzíteni kívánja, hogy a peres iratok nem tartalmaznak elégséges információt abban a kérdésben, hogy az Alperes számára ki és milyen jogviszony alapján készítette el a már hivatkozott Áttekintő térképet első ízben, ezért az sem állapítható meg egyértelműen ki tekinthető a gyűjteményes mű szerkesztőjének. Ennek eldöntéséhez az eljáró tanács megítélése szerint ugyanis nem elégséges annak rögzítése, hogy azt az Alperes „munkatársai” készítették (ld. például az Alperes fenti 5. szám alatt idézett kérdését), tisztázandó, munkaviszony vagy megbízás alapján készültek-e, volt-e jogfenntartó kikötés, stb. Az ugyanakkor valószínűsíthető, hogy annak jogosultja nem a Felperes.

Az eljáró tanács ezt követően hivatkozik az 1. kérdésre adott válaszára, amely során részletesen kifejtette, hogy a gyűjteményes mű szerzőjét a gyűjtemény egésze vonatkozásában illetik meg a szerzői jogok. Ebből következően nem szükséges a gyűjteményes mű szerkesztőjének felhasználási engedélye önmagában ahhoz, hogy harmadik személy a gyűjtemény elrendezésével azonos, de tartalmát tekintve teljesen eltérő gyűjteményt állítson össze. A szerzői jog gyűjteményes mű esetében is annak kifejezését védi, nem pedig a kifejezés módját, módszerét. Utóbbi átvétele önmagában tehát engedélyhez nem kötött, ugyanakkor az így elkészített összeállítás pusztán annak elrendezése folytán szerzői jogi védelemben már nem részesülhet, hiszen az összeállítás egyéninek, eredetinek – a szolgai átvételnek köszönhetően – nem minősíthető.

Az eljáró tanács arra is felhívja a figyelmet, hogy a peres iratokhoz csatolt gyűjteményekben rögzített adatok – tehát a műholdakra és műholdas műsorokra vonatkozó műszaki információk – önálló szerzői jogi védelemben az Szjt. 1. §-a szerint nem részesülnek. Így önmagában az adatok átvételéhez nem szükséges szerzői jogi engedély.

---

¹ A Telehold magazin hivatkozott száma megjegyzésként azt tartalmazza, hogy az abban publikált Áttekintő térkép a IX. évfolyam 42. számában megjelent összeállítás utánközlése. Ez utóbbi lapszám nem került a periratokhoz csatolásra.

A peres iratok – túl a Felperes bizonyítékkal alá nem támasztott vélekedésén – nem tartalmaznak abban a kérdésben információt, hogy Alperes saját összeállítását milyen adatok alapulvételével készítette el. Ha azonban az eljáró tanács el is fogadná, hogy az Alperes a Lyngsat internetes oldaláról (www.lyngsat.com) szerezte be az összeállításhoz szükséges adatokat, annak jogszerűségét akkor sem vizsgálhatja, hiszen az említett honlap felhasználási feltételeit a peres iratok nem tartalmazzák.

Felperes beadványaiban több alkalommal hivatkozott az összeállítások adatbázisként történő minősítésére, és ez alapján történő védelmére. A jelenleg hatályos Szjt. 61. § (1) bekezdése szerint a gyűjteményes műnek minősülő adatbázis szerzői jogi védelemben részesül, amely alapján engedélyköteles tevékenységnek minősül az adatbázis felhasználása, így tehát – összhangban az adatbázisok jogi védelméről szóló 96/9/EK irányelv 5. cikkével – annak többszörözése, átdolgozása, átalakítása... stb. A 60/A. § (1) bekezdése szerint azt az összeállítást kell az Szjt. alkalmazása során adatbázisnak tekinteni, amely önálló művek, adatok valamely rendszer vagy módszer szerint elrendezett gyűjteménye, ha annak tartalmi elemeihez egyedileg hozzá lehet férni. Az eljáró tanács megállapítása szerint sem az Áttekintő térkép, sem a Frekvencia táblázatok az Szjt. alkalmazása során adatbázisnak nem tekinthetők, ennek megfelelően szerzői jogi védelemben ekként nem részesülhetnek. A gyűjteményes mű és a szerzői jogi műnek minősülő adatbázis között lényegi különbség, hogy az utóbbi elemeihez egyedileg lehessen hozzáférni, ami kézenfekvő módon azt jelenti, hogy az egész gyűjtemény megjelenítése nélkül, az egyes részeket közvetlenül lehessen megismerni. A Frekvencia táblázatok és az Áttekintő térkép lényegében válogatásra és a különböző adatok összevető tállására irányulnak, részben koordináta rendszerben kifejezve, részben pedig az adatsorokban történő keresést igényelve. A gyűjteményes mű lehet szerzői jogilag védett adatbázis is, de a kifejezés sajátosságainál fogva nem szükségképpen az. Az adatbázis szerzői jogi minősítéséhez csupán a gyűjteményes mű kritériumainak fennforgása szükséges. Ahhoz azonban, hogy adatbázisként is lehessen védeni, ezen túlmenően annak a feltételnek is eleget kell tennie, hogy a benne foglalt egyes adatok közvetlenül is hozzáférhetőek legyenek.

Ad 5-6. Az Áttekintő térkép és a Frekvencia táblázat szerzői jogi védelmére vonatkozó kérdésre az eljáró tanács korábban részletes feleletet adott, arra ezen a helyen csak utalni kíván.

Az eljáró tanács korábban rögzítette, hogy az Áttekintő térkép illetve a Frekvencia táblázat szerkesztőjének személye a peres iratok alapján egyértelműen nem állapítható meg, így az sem állapítható meg egyértelműen, hogy bármely peres fél megsértette-e a másik fél szerzői jogát. Ha azonban az eljáró tanács elfogadja, hogy az Áttekintő térkép és a Frekvencia táblázat vonatkozásában az Alperes „munkatársaitól” megszerezte annak vagyoni jogait, úgy szerzői jogi jogsértésről Felperes vonatkozásában nem beszélhetünk. Ennek alapvető oka, hogy a peres felek számos – általuk megbízási szerződésnek nevezett – olyan megállapodást kötöttek, amelyek tárgya – egyebek mellett – épp az összeállítások naprakészen tartása volt, így az Áttekintő térkép és Frekvencia táblázat átdolgozása, kiegészítése a Felperes számára engedélyezett tevékenység volt.

Ad 7. Mint arra az eljáró tanács korábban részletesen kitért, a gyűjteményes művek akkor is szerzői jogi védelmet élveznek, ha – az Szjt-ben meghatározott egyéb feltételek teljesülése esetén – annak tartalma (már) nem áll, vagy nem is állhat szerzői jogi védelem alatt. Ebből

következően a perbeli ügy szerzői jogi megítélése szempontjából irreleváns, hogy Felperes a gyűjteményes művében (Áttekintő térkép, Frekvencia táblázat) megjelentetett szerzői jogilag nem védett adatokat milyen forrásból szerezte be.

Budapest, 2006. december 8.

dr. Boytha György
a tanács elnöke

dr. Békés Gergely
a tanács előadó tagja

dr. Wéber Judit
a tanács szavazó tagja